

Frédéric Beigbeder
quasiment de l'Académie française

Confessions d'un hétérosexuel légèrement dépassé

Albin Michel
Paris
2023

Фредерік Бегбедер
майже член Французької академії

Сповідь гетеросексуала, який відстав від свого часу

Переклав із французької
Петро Таращук

Лабораторія
Київ
2024

УДК 82-31

Б37

Бегбедер Фредерік

Б37 Сповідь гетеросексуала, який відстав від свого часу / пер. з фр. Петро Тарашук. — К. : Лабораторія, 2024. — 192 с.

ISBN 978-617-8362-68-3 (паперове видання)

ISBN 978-617-8362-70-6 (аудіокнига)

ISBN 978-617-8362-69-0 (електронне видання)

Посилаючись на провідних феміністичних письменниць Франції, аналізуючи власне дитинство і творчість, революції в суспільстві і рух #MeToo, автор описує, як під гнітом цензури мистецтво і культура втрачають власну сутність. Читачеві відкриється справжнє обличчя скандального письменника, ловеласа й інтригана Фредеріка Бегбедера. Поштовхом написати цю книжку стала культура скасування і цькування (аж до проникнення активістів у будинок письменника).

УДК 82-31

Перекладено за виданням: Frédéric Beigbeder. *Confessions d'un hétérosexuel légèrement dépassé* (Paris: Albin Michel, 2023; ISBN 978-2-226-47838-2). Les chapitres «Le refuge» et «Un chaos structuré» sont tirés des ouvrages collectifs *Trois jours et trois nuits* et *Les Écrivains français sous les drapeaux*, publiés par les Éditions Fayard en 2021 et 2022. Видавництво не відповідає за погляди авторів і не конче їх поділяє. Міри й ваги переведено з імперської системи в метричну.

Літературна редакторка Валерія Юхта. Коректорка Клавдія Ставицька. Верстальниця Олена Білохвост. Технічний редактор Микола Климчук. Художня редакторка Тетяна Волошина. Дизайн обкладинки Тетяна Омельченко. Маркетинг Ірина Юрченко, Анастасія Кулик. Завредакції Віталій Тютюнник. Випускова редакторка Анна Весній. Координаторка редакції Марина Кичак. Відповідальний за випуск Антон Мартинов. Дякуємо Настасії Осідач за люб'язну допомогу в роботі над цим виданням.

Підписано до друку 06.03.2024. Формат 70×100/32. Друк офсетний. Тираж 3000 прим. Замовлення № ЗК-007736. Надруковано в незламній Україні видавництвом «Лабораторія» в АТ «Харківська книжкова фабрика «Глобус»», вул. Різдва, 11, Харків, Україна, 61011. Свідоцтво ДК № 7032 від 27.12.2019. www.globus-book.com. Термін придатності необмежений.

ТОВ «Лабораторія», просп. Степана Бандери, 6, Київ, Україна, 04073,
тел. (097) 975-52-23, info@laboratoria.pro. Свідоцтво ДК № 7100 від 14.07.2020.
Висновок Держ. сан.-епідем. експертизи № 12.2-18-1/28536 від 17.12.2020.

Літературно-художнє видання

ISBN 978-617-8362-68-3 (паперове видання)

ISBN 978-617-8362-69-0 (електронне видання)

ISBN 978-617-8362-70-6 (аудіокнига)

Усі права застережено. All rights reserved

© Frédéric Beigbeder et Éditions Albin Michel, 2023

© Тарашук П. В., пер. з фр., 2023

© ТОВ «Лабораторія», виключна ліцензія на видання, оригінал-макет, 2024

Зміст

1. Я теж жертва	13
2. Прощавай, кокаїне!	43
3. Притулок	65
4. Структурований хаос	99
5. Страхітливе жадання	143

*Присвячую Господу, щоб він не вагався
знову зв'язатися зі мною в LinkedIn*

Жінка — це майбутнє чоловіка.

Луї Араґон

Треба продати своє серце.

Френсіс Скотт Фіцджеральд

1

Я ТЕЖ ЖЕРТВА

— **Т**ату, чому вони зробили це?
2018 рік, ранок, і я не знаю, що відповісти
своїй трирічній доньці Уні.

— Це складно, люба.

— Хто це зробив? Лихі люди?

— Та ні, не переживай, це просто жарт.

Мій будинок і моя машина розписані рожевими лайливими словами. Білі стіни мого баскського будинку заквацяні графіті, які називають мене гвалтівником і паскудою. Нічні вандали, певне, перенесли дитячу коляску, переступили бакен у формі синього дельфіна і загидили акриловою фарбою наш будинок, де повно заснулих дітей. Довгі смуги ненависті формують витвір *action painting** у стилі Поллока на моїй

* «Дієвий живопис», можна назвати ще спонтанним; замість ретельних мазків полотно просто заляпують і замащують

зазвичай мирній терасі. Звісно, я підписав петицію «343-х паскуд» проти покарання клієнтів повій, але завжди краще лаяти себе, як чинив Сірано де Бержерак. Дивна річ: коли група невідомих людей заходить уночі у вашу хвіртку, йде по вашому моріжку, випишує на фасаді «ТУТ ЖИВЕ ГВАЛТІВНИК» і виливає бляшанку незмивної фарби на ваш електромобіль, ви сприймаєте це не так добре.

— Тату, але навіщо вони скоїли таке?

Я написав цю книжку, щоб відповісти на запитання доньки, яка, слава Богу, ще не вміла читати.

Того ранку 2018 року я зрозумів, що *bad buzz* і *shit storms** можуть вийти з твітеру і увійти в справжнє, невіртуальне життя, в якому діти бачать патьоки ненависті, вимальовані на їхньому будинку, і плачуть від страху. Я пішов написати скаргу в комісаріат містечка Сен-Жан-де-Люз. Людей, які розписували образливими словами мою домівку, так і не знайшли. Я передбачав

фарбами. — Тут і далі прим. пер., якщо не зазначено інше.

* Недобрі чутки і паплюжні бурі (англ.)

наступні напади. Усміхніться, коли підійдете, бо я поставив камери відеоспостереження і пристрій, що подасть сигнал тривоги у службу приватної безпеки. Я не присутній у соціальних мережах, бо не маю часу, щоб марнувати, проте там мене часто звинувачують в усіх лихах, бо я дозволяю собі певну свободу тону в паперовій пресі. Скажімо, 2016 року я вважав, що безглуздо карати клієнтів повій штрафом 1500 євро: вони вже й так по-дурному витрачають гроші. Можливо, я помилявся, але яке це має значення? Я вважав, що за демократії існує право обговорювати законодавчі пропозиції до того, як за них проголосують у парламенті. Що ж, перепрошую за цей короткий напад наївності.

Відсутність у соціальних мережах має свій прикрий бік: *haters* не можуть вилаяти мене по-іншому, крім як прийти й розмалювати мій дім...

Думаю, причин нападу дитячих терористів на мій будинок уночі багато, і одна з них така. Моя праця — писати й читати. Що ж, я люблю читати книжки, які розповідають про жахіття. Я захищаю свободу слова навіть для авторів, які живуть лихим життям. Я не чиню нічого

страшного, але мені трапляється читати про страхітливі речі, про які інколи розповідають страшні люди. Моралізувати світ бажано, а от стерилізувати літературу — ні. Тут я знову можу помилятися, але це не причина розмальовувати мою хатину. Якщо, на вашу думку, літературу мають писати тільки святі й жоден роман не повинен описувати недозволені дії, я пропоную вам спокійно дискутувати про це, не поливаючи гноєм мій килимок перед дверима і не виколуючи мені очі, як Салману Рушді 2022 року. Марно викривати мене анонімно на вашій цифровій сторінці, приходьте побачити мене «по-справжньому», і ми порозмовляємо про це за коктейлем «Porn Star» (горілка, ваніль, маракуя). Тема випускних іспитів: «Література повинна зображувати зло чи вихваляти добро?». Мої почуття двозначні. Я боюся, щоб суто зичливі романи не були дуже нудними. Оптимістичну літературу заохочували в СРСР протягом усього ХХ століття, але «соціалістичний реалізм» не дав казкових результатів, коли йдеться про створення сповненого напруги чекання (адже ми знаємо, що в кінці завжди переможе

робітник). А *contrario*^{*}, я не думаю, що мистецтво буде неминуче кращим, зображуючи тільки зло. Це було б надто просто. Якби було досить зацікавитися падлом, щоб стати Бодлером... теж ні. Отже, треба, щоб мистецтво могло описувати все: і божественні чуда, і жахіття, і святість, і гріхи. Як казала Колетт, «отже, я потихеньку обертаюсь до монстрів, які довго супроводили мене...» Наші життя — це сплав величчя й занепаду. Якщо книжки вже не можуть розповідати про злочини і переступи, як можна дослідити душу людини? Чи розважливо думати, що моральне мистецтво здатне поліпшити людей? Пол Пот щиро намагався «зробити людей чистішими», знищивши всіх, хто носив окуляри. Загинуло 1,7 мільйона осіб, але кхмерська поезія не зазнала великого прогресу... а серед камбоджійців і досі є підсліпі. Вичищення художніх творів ніколи не завадить нам бути людському схильними до помилок. Я належу до тих скептиків, на яких *feel-good books*^{**} наганяють

* Навпаки (лат.).

** Книжки, сповнені добрих почувань (англ.).

нудьгу, які почуваються піднесеними, тільки відкривши самородок людяності на дні провалля з брудом.

Послання всієї моєї творчості можна, напевне, сконденсувати до такого врочистого заклик: «О ЛЮДИ_БРАТТЯ, ЧИНІМО ОПІР ВОРОЖІЙ СОЛОДКАВОСТІ».

Я багато днів тер, тер і тер стіни мого будинку уайт-спіритом, щоб стерти образливі написи. Я дякую своєму сусідові, що допоміг мені зчищати сороміцтва, а також власникові СТО, що відмовився взяти з мене плату за ручне миття моєї машини. Той агресивний напад дав мені змогу пересвідчитись у баскській солідарності. Треба було терти, але цього виявилось не досить — довелося перефарбувати все в білий колір, щоб остаточно позбутися ганебних написів, а потім прибрати терасу мийкою «Kärcher». Я дізнався, на свій превеликий подив, що моє страхове агентство («Generali», якраз слухна мить розрекламувати його) відмовилося відшкодувати мені усунування графіті та інших мальованих агресивних знаків на стінах приватного помешкання.

— Злочини, скоєні свіжою фарбою, не є природними катастрофами, — заявив мій страховик.

— Отже, ви не відшкодовуєте за людські катастрофи?

— Ні, месє, їх стільки, що нам довелося б закритись.

Того самого 2018 року я був присутній під час озброєного нападу в барі готелю «Ritz». Троє чоловіків у балаклавах зайшли крізь аварійний вихід. Бармен заблокував двері, напасники розбили їх ударами сокири, як у фільмі «Сяйво». У мене був десь такий самий вираз обличчя, як у Шеллі Дюваль. Охоронці готелю відкрили вогонь, одного напасника поранили в стегно, згодом я бачив, як він лежить на початку вулиці Камбон і стікає кров'ю. Стрілянина лунала далі в коридорі, що вів на Вандомську площу. Зі стель опустилися грубі решітки, які захищали вітрини ювелірів, і гангстери опинилися в пастці, але в розпалі подій ми не знали про це. Через крики і стрілянину всі клієнти думали, що це напад ІДІЛу, аналогічний до нападу на театр «Bataclan». Лежачи на підлозі, ми лише

тремтіли від страху. Відтоді я став трохи параноїком, бо ж не маю вдома зброї. Те, що невідомі люди знають мою адресу і прийшли вночі обмальовувати мою терасу, тоді як мої діти (трирічна дівчинка і шестимісячний хлопчик) спали на горішньому поверсі, провокувало в мене і дружини дивні напади паніки, коли ми чули найтихіший звук у саду. Отже, ми завели собі собаку італійського роду й жіночої статі, чудову кане-корсо з рудо-жовтою шерстю, цілком логічно ми назвали її Симоною*, бо вона гавкотом захищала мою родину від агресивних феміністок. Я не кажу, що я ветеран В'єтнамської війни, але поліція вважає, що кожен присутній під час перестрілки зі справжніми кулями отримує психічну травму, навіть якщо не має фізичних ран. Після тієї події я погано спав без снодійних засобів. Я не мав би, напевне, відмовлятися від розмови з психологом, яку мені запропонували поліцаї. Невдовзі, коли я читав, зображення почало ставати дедалі більш розпливчастим. Потім моя права ступня втратила гнучкість. Я схуд

* Натяк на Симону де Бовуар.

на десять кілограмів. Мене змусили пройти всіляку магнітно-резонансну томографію. Зрештою аналіз крові з'ясував, що я діабетик першого типу. Великий емоційний стрес часто може призвести до розвитку вже наявного зародкового діабету першого типу. Ось я недавно опублікував книжку «Життя без краю», а тут бац! — і втратив за один ранок одинадцять років середньої тривалості життя. Справжні ліки від юності! Після такого візиту до лікаря ви живете вже не так, як раніше. Цілісінький день контролюєте споживані харчі. Робите собі уколи чотири або п'ять разів на день, щоб знизити рівень глюкози в крові. Якщо впорснете забагато інсуліну, ризикуєте впасти в кому, якщо впорснете не досить, ризикуєте осліпнути. Ваше життя — слалом між зомлінням і сліпотою. Ви звикаєте до смерті. Уже не маєте часу, щоб марнувати. Кожна ваша постанова продиктована новою нагальністю. Відмова від цукру — недосяжний аскетизм. Якщо порівняти, відмовитися від кокаїну легше. Діабетик має заборонити собі радощі шоколаду, насолоду цукерок «Haribo», розкошування карамеллю, любов до локриці, оргазм

від еклерів і тістечок, ранкові круасани, намочені в каві, коктейлі з бейліз, а ввечері — з лікером «Kahlúa» і краплинкою «Amaretto». Madre de Dios!* Я був змушений поставити хрест на ласощах, солодощах і манірності. Хтось може мені сказати, який сенс жити без морозива з фруктами і шоколадом, десертів, кульок «Kit Kat», шоколадної карамелі «Mi-Choco»? Навіщо жити, якщо барвисті желейні цукерки «Car-en-Sac» треба замінити желейними капсулами метформіну? Як можна зректися карамельок «Salvator» у «Fouquet»? Я все життя ототожнював себе з цією ніжною карамеллю в оболонці з твердої карамелі — треба схрумати зовнішній шар, щоб на язичку розтанула м'яка серцевина.

Я вимагаю солідарності між жертвами суспільства. Не занапащайте те, що мені лишилося від життя, тільки тому, що я підтримував вимоги моїх подруг із табору «за секс». Strass (Syndicat des travailleurs du sexe)** і «Лікарі світу» дійшли згоди і заявили, що закон 2016 року

* Мати Божа (ісп.).

** Профспілка секс-працівниць.

був «контрпродуктивним», як висловився адвокат Патріс Спінозі. Той закон посприяв експоненційному розвитку проституції в інтернеті та збільшив фізичні небезпеки, пов'язані з нею. Головне слово для характеристики цього закону таке: лицемірство. Хочете мати список борделів, барів з ескорт-дівчатами, салонів сексуального масажу, місць із повіями в автофургонах і вебсайтів для *sugar daddies**, відкритих у Парижі цієї миті? Я не надам його, бо я не викажчик. Скасування проституції, безперечно, бажане, але це нездійсненна утопія. Цей закон нагромаджує святенництво і демагогію. Треба регламентувати найдавніше ремесло у світі, як чинять німці, швейцарці та голландці, щоби патетика обміну «насолоди за гроші» мала місце лише між дорослими людьми за згодою, дарма що вони у відчаї й заслуговують щирого жалю. Одне з гасел Strass таке: «Ми хочемо мати документи, а не судові процеси». Це гасло виражає й мою позицію, яка не заслуговує такого осуду.

* Забезпечених, здебільшого літніх чоловіків, які готові утримувати дівчат в обмін на секс.